GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

România și străinătate:

Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĚ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 137. *Joi, 20 Iunie, (2 Iuliu).* **1885.**

Nou abonamentŭ

la

„Gazeta Transilvaniei.“

Cu I Iuliu st. v. 1885 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care învităm pe toţĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ **3 fl.**
„ șése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România și străinătate:

pe trei lunĭ **10 francĭ**
„ șése „ **20** „
„ unŭ anŭ **40** „

NB. Prețurile acestea le-amŭ ficsatŭ spre a ușurá abonanţilorŭ noștri din România plata abonamentului, fără a mai socoti agiulŭ.

Rugămŭ pe domnii abonenţĭ, ca sĕ binevoiascā a-și reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espedițiunea ḍiarului.

Domnii ce se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a arĕta și posta ultimă.

Administraținea „Gazetei Transilvaniei.“

Brașovŭ, 19 Iunie (1 Iuliu) 1885.

Se vede că se apropiă cu pașĭ repeḍĭ ḍilele caniculare, orĭ că în Peșta domnesce o temperatură înaltă, isvorîtă din consciința deficitului ce-lŭ va produce esposițiunea din Peșta pusă în scenă cu atâta alaiu; destulŭ că incidentulŭ dela granița Moldovei, despre care amŭ raportatŭ în numerile trecute, a adusŭ în mare ferbere pe șoviniștii din capitala ungară.

Câtŭ pentru noi, totdéuna ne-amŭ esprimatŭ dorința, ca sĕ trăimŭ în cea mai bună înțelegere și în pace cu statulŭ românŭ vecinŭ, și de aceea ca Românĭ, ne pare îndoitŭ rĕu când se întâmplă casurĭ ca cele dela Steinbruch și dela Papolța, carĭ potŭ contribui numai la înăsdrirea relațiunilorŭ dintre aceste două țĕrĭ.

Totdéuna amŭ doritŭ însĕ sĕ se lămurescă astfelŭ de incidente, ca sĕ vedemŭ în care parte este dreptatea, cu atâtŭ mai vêrtosŭ, cu câtŭ în urma acestorŭ incordate relațiunĭ sufere comerciulŭ nostru ardeleanŭ, suferimŭ mai alesŭ noi Românii, cărora ni se impută și acuma, că pressa nóstră ațîță pe cei de dincolo, ca sĕ năvălescă oficerii lorŭ de acolo cu putere armată în țéra nóstră și sĕ răpéscă oile proprietarilorŭ sĕcui dela graniță.

Conflictulŭ din ținutulŭ Papolței în adevĕrŭ că ni se aruncă nouĕ în spinare de cătră șoviniștii dela „Budapesti Hirlap“, ḍicêndŭ că ar fi fructulŭ agitațiunilorŭ presei nóstre. Par'că noi amŭ fi păzitorii oilorŭ sĕcuescĭ și par'că noi amŭ avé sĕ dirigemŭ pașii oficerilorŭ din armata română.

Décă frații noștri din România nu suntŭ încântațĭ de cele ce se petrecŭ la noi, suntemŭ noi vinovațĭ? Nu aceia carĭ ne asuprescŭ? Este însĕ mai multŭ ca ridiculŭ, o adevĕrată nebuniă de șovenŭ ungurescŭ, décă ne facŭ pe noi responsabilĭ de neînțelegerile lorŭ cu Românii de dincolo.

Maghiarii facŭ ca acela, care când e năcăjitŭ își bate nevasta; și ei când îi superă Austria sĕu România își varsă mânia asupra bietelorŭ naționalitățĭ de acasă!

Suntŭ ei destulŭ de harnicĭ, Românii din România, de a'șĭ apĕra interesele lorŭ, precum pretinde ca și guvernulŭ nostru sĕ fiă destulŭ de harnicŭ sĕ apere granițele statului ungarŭ, însĕ fără de a face dintr'unŭ țînțarŭ armăsarŭ, cum face „Budapesti Hirlap,“ scriindŭ în numĕrulŭ sĕu celŭ mai nou următórele nostimade:

„Scirea, că sub conducerea unorŭ oficerĭ valahĭ o trupă viteză năvălesce în Trei-scaune și răpesce vite, ne aduce aminte de Orientŭ și de peninsula Balcanică. Totdéuna „așa începŭ cestiunile orientale. Proba vitejiei este de ordinarŭ luarea cu puterea a proprietații strĕine. Așa facŭ patrioții bulgarĭ în Macedonia, așa vitejii Muntenegrenĭ în Herțegovina, și totŭ asemenea glorioșii cavalerĭ ai stelei României, vitejii dela Plavna, pornescŭ după jafurĭ aventurióse în Ardélŭ și răpescŭ vite și têrĕscŭ păstorĭ nearmațĭ ca prisonierĭ de rĕsboiu în România. Décă potŭ bate bine pe Maghiarii nearmațĭ și acésta o facŭ din mândriă națională.“

„Décă Teke-Turcomanii sĕu Afganii procedŭ astfelŭ față cu Rușii, aceștia îndată începŭ rĕsboiu și spre asigurarea granițelorŭ omóră câte-va duzine de brigandĭ, după aceea anectéza țéra respectivă, ca sĕ'nvețe pe barbarĭ administrațiune civilisată. Noi ce dreptŭ nu vremŭ sĕ purtămŭ rĕsboiu de oi cu legiunile române de înaltă cultură, cu tóte că ei îlŭ începŭ; dér nicĭ hoțiile și bătăile lorŭ nu le vomŭ suferi. Nu mai multŭ, căcĭ destulŭ a fostŭ până acuma.“

„Trebue sĕ admitemŭ, că în România le placŭ asemenĭ grosolane violărĭ de frunțarii. Óre prin acésta voescŭ ei sĕ demonstreze dreptulŭ României asupra Ardélului? Voescŭ óre prin acésta sĕ ațîțe pe Românii din Ardélŭ, că étă vinŭ liberatorii și atuncĭ tóte turmele de oi maghiare vorŭ deveni prada Românilorŭ? Orĭ dóră nu voescŭ ca diplomaticesce sĕ lase sĕ adórmă cestiunea Ardélului? Voescŭ óre ca întotdéuna sĕ fie discordiă între noi? Voescŭ ei sĕ amărască spiritele de dincóce și de dincolo prin violărĭ de graniță și prin grele vătamărĭ ale cetățenilorŭ ungurĭ? E clarŭ, că jafulŭ de oi este unulŭ din mijlócele politicei daco-române, altfelŭ nu ne putemŭ esplicá lucrulŭ“.

„Nu, pentru că tocmai astă tómnă a fostŭ în Ardealŭ comisiunea pentru regularea granițelorŭ, care a stabilitŭ esactŭ, cărei părțĭ aparține fiecare munte și acum fiecare locuitorŭ fiecare păstorŭ și fiecare satŭ scie apriatŭ unde sĕ începe Ungaria și unde se sfêrșesce România. Décă n'ar sci acești oficeri și autoritățile române, în curêndŭ îi vomŭ învĕța noi, căcĭ vedemŭ că până atuncĭ nu vomŭ avea odihnă, pentru că nu ne lasă în pace. Odată trebue sĕ le arĕtămŭ, că și noi suntemŭ așa de bunĭ ca Muscalii și nu lăsămŭ ca sĕ fimŭ tractațĭ cu disprețŭ.

Ḍice mai departe, că în casulŭ de față e vorba de o nouă provocațiune intenționată a României, care acum „nu-șĭ mai încape în piele“ și apoi continuă astfelŭ:

„Vomŭ vedé ce scie Tisza Kalman? Are elŭ influință la Viena la Kalnoky și vĕḍă înaintea lui Brătianu la Bucuresci? Scie elŭ se vorbéscă cu voce tare și în altă parte, nu numai în camera deputațilorŭ?.....

„România suverană ia întru nimicŭ Ungaria semi-suverană. Însĕ guvernulŭ ungurescŭ este păzitorulŭ drepturilorŭ și onórei Ungariei. Sĕ nu privéscă Tisza Kalman națiunea maghiară ca o turmă de oi, din a cărei onóre póte sĕ răpéscă România câtŭ îi va plăcé“....

———o———

In ora a unŭ-spre-ḍecea.

O voce asupra situațiunei bisericei române greco-orientale.

Sibiiu, 15 Iuniu 1885.

II.

Sinodulŭ nostru eparchialŭ estraordinarŭ din anulŭ acesta n'a fostŭ la înălțimea misiunii sale, pentru că n'a lucratŭ conformŭ agendelorŭ sale punctulŭ 7, care ḍice, »ca sĕ se consulteze și sĕ ia mĕsurile trebuincióse pentru disciplinarea preoțimei și a poporului eparchialŭ.« Este forte tristŭ și durerosŭ, când o corporațiune nu-șĭ cunósce adevĕrata sa posițiune și chemare în organismulŭ bisericescŭ, ci se lasă a fi purtată de nasŭ.

Eu sciu una și bună, că biserica nóstră are unŭ dreptŭ canonicŭ, care de o potrivă obligă pe toțĭ membrii ei în parte și preste totŭ. »Centrulŭ bisericii pe pămêntŭ — ḍice Șaguna în dreptulŭ canonicŭ — este sânta scriptură și codica generală a canónelorŭ, carĭ facŭ dreptulŭ comunŭ publicŭ bisericescŭ.« Celŭ ce nu ascultă de biserică calcă în picióre prescipțiunile canonice și celŭ ce calcă canónele trebue sĕ-șĭ ia pedépsa meritată, fie elŭ orĭ ce va fi.

Am auḍitŭ, că consistorulŭ archiedecesanŭ a voitŭ sĕ tragă în cercetare disciplinară pe unii preoțĭ renitențĭ și neascultătorĭ greco-orientalĭ, carĭ călcându-șĭ jurămêntulŭ, ce l'au depusŭ înaintea lui Dumneḍeu când s'au chirotonitŭ, au alergatŭ la potestatea luméscă. Acești preoțĭ, ni se spune, au alergatŭ din nou la organele administrative, cerêndŭ scutŭ în contra urmărirei disciplinare bisericescĭ, ér consistorulŭ la intervenirea guvernului a încetatŭ de a mai urmărí pe acei sperjurĭ ostașĭ ai bisericii creștine militante.

Canonulŭ 14 din Cartagena precum și canonulŭ 115 totŭ din Cartagena opresce apriatŭ, ca clericii sĕ alerge la autoritățile civile sĕu lumescĭ și cei ce nu ascultă și nu se supunŭ autoritățiloru bisericescĭ se depunŭ din funcțiunea lorŭ. Canonulŭ alŭ 11 din Antiochia ḍice: »Décă presbiterulŭ, care este subordinatŭ regulei sacerdotale, ar porni sĕ se ducă la împĕratulŭ, fără voia și scrisórea Episcopului provincialŭ, acela sĕ se isgonéscă și sĕ se lapede nu numai din comuniunea, dér și din demnitatea, de care mai înainte se împărtășea.« Canonulŭ 12 din Antiochia opresce presbiterilorŭ recursulŭ la stăpânirĭ lumescĭ în contra sentinței jurisdicțiunii bisericescĭ și demandă, ca apelațiunile sĕ se facă după treptele jurisdicțiunilorŭ bisericescĭ, carĭ și așa suntŭ regulate și în privința apelațiunilorŭ spre odihna celorŭ interesațĭ.

Canónele sântei nóstre bisericĭ suntŭ forte precise în privința apelațiunilorŭ presbiterilorŭ și mĕ cuprinde unŭ cutremurŭ și fiorĭ recĭ de slăbiciunea consistorului și a Archiepiscopului nostru, ce au arĕtat'o față de acei popĭ aroganțĭ (căcĭ nu merită frumosulŭ și clasiculŭ nume de presbiterŭ) și renitențĭ, carĭ au alergatŭ cu plânsorile sĕu apelațiunile lorŭ la ministerulŭ ungurescŭ, ignorândŭ cu totulŭ forurile nóstre superióre bisericescĭ. Acei ignoranțĭ preoțĭ, simțêndu-se năpăstuițĭ din partea consistoriului, putéu apelá la consistorulŭ mitropolitanŭ, apoi la congresulŭ naționalŭ bisericescŭ, ca la cea mai înaltă autoritate legislativă, judecătorescă și administrativă, dela care nu mai póte apela nimenĭ după instituțiunile canonice ale bisericii nóstre autocefale. Biserica nóstră greco-orientală este înarticulată în legile Ungariei, cu tóte canónele sale și cu tóte instituțiunile sale, și nu este nimĕrui permisŭ, fie acela și ministrulŭ Trefort, sĕ calce legea sancționată de regele apostolicŭ, prin care se garanteză autonomia acestei bisericĭ autocefale.

Statutulŭ organicŭ, pactulŭ nostru fundamentalŭ bisericescŭ, ḍice în § 174 punctulŭ 6, care tracteză despre agendele sinodului episcopescŭ, că acestŭ sinodŭ are a priveghia pentru autonomia bisesicei și a o apĕra în contra orĭ cărorŭ încercărĭ, ce vorŭ amenința pacea și sânțenia bisericii. Ce pașĭ ațĭ făcutŭ Présfințițilorŭ Episcopĭ sufraganĭ cu Metropolitulŭ în frunte față cu acestea obligăminte atâta de clare, pentru ca sĕ puneţĭ stavilă ingerinței ministrului ungurescŭ, prin statutulŭ relativŭ la ajutorulŭ de statŭ, în drepturile autonóme ale Archidiecesei transilvane? N'ațĭ făcutŭ nimicŭ. Din contră ațĭ privitŭ cestiunea archidiecesană în causa milei împĕrătescĭ, ca

o cestiune curată particulară archidiecesană, fără sĕ vĕ mai gândiţĭ, că în prima liniă este datoria Archiereilorŭ de a apĕrá autonomia bisericii, grupându-se în jurulŭ Mitropolitului şi dându-i totŭ concursulŭ posibilŭ cu sfatulŭ şi cu fapta.

Vinovată este, în cestiunea acésta mare şi vitală a bisericii, şi inteliginţa nóstră mirenéscă, că n'a stăruitŭ din tóte puterile pe lângă archiereii noştri, ca sĕ pună la o parte rivalităţile personale şi sĕ stăruéscă cu toţii pentru apĕrarea autonomiei bisericei române greco-orientale.

Sĕ nu mai luămŭ lucrulŭ de glumă şi sĕ nu-lŭ mai privimŭ cu fatalismulŭ şi indiferentismulŭ orientalŭ, sĕ ne deşteptămŭ odată din amorţéla, în care pare că suntemŭ pironiţĭ. Nu mai e de glumă, când vine unŭ ministru şi-o spune într'o circulară, că elŭ nu vrea sĕ mai scie nimicŭ de autorităţile bisericescĭ legale şi îndémnă preoţimea la neascultare şi la nesupunere, când vine mai încolo şi declară, că preoţimea română ortodocsă este nepatriotică, că capulŭ bisericei nóstre numai are nicĭ o védă înaintea preoţimei subalterne şi că îi dă 4000 fl. anume pentru ca sĕ-şĭ ridice véda şi sĕ patriotiseze prin împărţirea acestorŭ banĭ pe preoţii nepatrioţĭ. De aicĭ ar urma firesce, că preoţii patrioticĭ n'au ce sĕ aştepte din acestea 4000 fl.

Este timpulŭ supremŭ, ca clerulŭ şi poporulŭ întregŭ sĕ-şĭ rĕdice glasulŭ sĕu în sinódele parochiale şi protopresbiteriale întru apĕrarea autonomiei bisericei române şi pentru spălarea petei, cu care s'a mângitŭ caracterulŭ preoţimei fiindŭ înfierată de nepatriotică.

Este sfânta datorinţă a preoţilorŭ noştri, ca sĕ se ridice peste pasiunile omenescĭ şi cu abnegaţiune şi resignaţiune sĕ arate, că suntŭ adevĕraţĭ servitorĭ ai mântuitorului némului omenescŭ. Sânta jertfă a mântuitorului, pe care o aducŭ preoţii noştri totdeuna la sântulŭ altarŭ, sĕ servéscă preoţimei nóstre ca unŭ isvorŭ de putere şi de tăriă, spre a puté învinge poftele cele trupescĭ şi spre a se arăta cu tăriă adevĕratŭ creştinéscă în lupta acésta grea. Mântuitorulŭ dice (la Luca 14, 33): »Celŭ ce nu se lapădă de totŭ ce are, nu póte fi învĕţăcelulŭ meu.« — »Omorîţĭ mĕdulările vóstre cele pămêntescĭ,« dice apostolulŭ Pavelŭ (Col. 3, 5).

Da, spiritŭ de sacrificiu, de abnegaţiune şi de resignaţiune se cere dela preoţimea nóstră pentru dragostea cătră maica nóstră biserică, care în tóte timpurile a fostŭ scutulŭ celŭ mai puternicŭ alŭ némului nostru.

Preoţilorŭ românĭ, arătaţĭ duşmanilorŭ bisericii nóstre, că şi în vinele vóstre curge sânge din sângele strămoşilorŭ voştri, carĭ tóte le-au suferitŭ, ca se vĕ lase vouĕ biserica curată, după cum este Christosŭ capulŭ bisericii nóstre. Invĕţaţĭ răbdare, suferinţă, abnegaţiune dela capulŭ nevĕdutŭ alŭ bisericii nóstre, care până a petrecutŭ aicĭ pe pămêntŭ a fostŭ săracŭ şi-a despreţuitŭ tóte deşertăciunile lumii acestia. Desbrăcaţi-vĕ de Adamŭ celŭ vechiu şi vĕ îmbrăcaţĭ în Christosŭ, domnulŭ şi Dumnedeulŭ nostru. Cereţĭ, când aduceţĭ la sântulŭ altarŭ jertfă fără de sânge, dela Christosŭ, împĕratulŭ celŭ fără de mórte, sĕ vĕ dea tăriă şi putere, ca sĕ puteţĭ învinge săgeţile cele aprinse ale diavolului, ce âmblă cu momele, ca sĕ vĕ înşele. Nu vĕ încredeţĭ în boerĭ şi fiii vécului acestuia, că ei umblă după voi numai sĕ vĕ amăgéscă, pentru ca sĕ vĕ prindă în cursele lorŭ şi apoi atuncĭ sĕ vĕ jóce cum le place. Fericiţi-vĕ de cei ce se apropiă de voi cu vorbe dulcĭ şi frumóse, că aceia n'au gândŭ bunŭ, că inima lorŭ este plină de vicleşugŭ. Ei vĕ vorŭ dice: veniţĭ de mâncaţĭ dela masa nóstră, dela care vĕ opresce maica vóstră biserică, şi atuncĭ frumóse titule vĕ ve-ţĭ agonisí, atuncĭ nu veţĭ mai fi urgisiţĭ, bajocoriţĭ şi despreţuiţĭ în patria vóstră, nicĭ nu veţĭ mai fi primiţĭ de domnii şi stăpânitorii voştri ca şerpĭ veninoşĭ şi apoi sciţĭ, că pe şérpe are orĭ ce patriotŭ dreptulŭ sĕ-lŭ tóce în capŭ orĭ unde îlŭ va aflá. De acestea şi multe alte vĕ vorŭ făgădui amăgitorii, până când vĕ vorŭ apucá la ospĕţŭ.

De aceea încă odată dicŭ, rugaţi-vĕ neîncetatŭ şi vĕ ridicaţĭ diua nóptea inimile vóstre la Cristosŭ împĕratulŭ împĕraţilorŭ, ca sĕ trimită preste voi şi preste familiile vóstre duhulŭ sĕu celŭ presfântŭ, care sĕ vĕ apere, ca sĕ nu cădeţĭ în ispită.

Cinstiţĭ protopresbiterĭ, luminaţĭ pe preoţimea tractuală, mângâiaţi-o, întăriţi-o în credinţă, apĕraţi-o, păziţi-o de amăgitorĭ şi de ispititorĭ. Voi sunteţĭ vase alese şi luminătorĭ ai bisericii, voi sunteţĭ corăbierii corăbiei bisericii române, cârmuiţĭ naia bisericii lui Christosŭ cu înţelepciune, cu energiă şi cu bărbăţiă printre talazurile mării ce-o ameninţă. Ingrijiţĭ şi ţineţĭ severă disciplină, ca sĕ nu deserteze nicĭ unŭ marinarŭ de sub stégulŭ lui Christosŭ. Éră tu, Prémărite Consistoriu, statŭ majorŭ alŭ marinii bisericii, şi ţie Archistrategŭ alŭ marinii lui Christosŭ, fiţĭ neadurmiţĭ la postulŭ vostru, apĕraţĭ, păziţĭ şi îngrijiţĭ cu tótă înţelepciunea, tăria şi bărbăţia, de óstea bisericii lui Christosŭ, pentru că veţĭ avé sĕ daţĭ sémă înaintea lui Dumnedeu şi a istoriei, dacă din vina vóstră se va sparge naia bisericii române ortodocse.

Celŭ ce are urechĭ de audítŭ sĕ audă şi minte de înţelesŭ sĕ înţelégă, că suntŭ mulţĭ chemaţĭ, dară puţinĭ aleşĭ.

SCIRILE DILEI.

Ministrulŭ Trefort a şi începutŭ sĕ împartă ajutorulŭ de statŭ între preoţii noştri gr. or., începêndŭ cu preotulŭ Vasile Basarab din Romosŭ, căruia i-a datŭ 100 fl. La acestea fóia guvernamentală din Sibiu observă, că »nu cumva sinodulŭ archidiecesanŭ va pune la regulă pe preotulŭ acesta« care a călcatŭ hotărîrea sinodului?— Pĕcatŭ de numele »Basarab« ce 'lŭ pórtă!

—0—

Comitetulŭ fundaţiunei Gozdu publică concursŭ pentru stipendiile vacante ale acelei fundaţiunĭ pe anulŭ scolarŭ 1885/6 de 60 până la 500 fl., preferindu-se cei ce se vorŭ aplica la technică, montanistică şi silvanistică. Petiţiunile vorŭ fi însoţite de certificatŭ scolarŭ, de actŭ de botezŭ şi certificatŭ de paupertate, trimiţêndu-se până la 10 Augustŭ n. 1885 la cancelaria fundaţiunei Gozdu, Budapesta, Kiraly utza 13, însemnându-se loculŭ şi facultatea unde concurentulŭ are sĕ studieze, precum şi posta ultimă, unde sĕ i se comunice resultatulŭ petiţiunii.

—0—

In comuna Corondŭ din comitatulŭ Odêrheiulŭ sĕcuescŭ bântue printre vite bola de unghii şi de gură; din acéstă causă têrgulŭ anualŭ ce era sĕ se ţină la 1 Iuliu n. s'a amânatŭ.

—0—

Ni se comunică din Tohanulŭ vechiu cu data 29 Iuniu n.: »Ploile nu mai încetéză de douĕ sĕptĕmânĭ, aşa că după ce seceta dinainte uscase pămêntulŭ, acum ţĕranulŭ nu póte lucra. Ploile cele dese de multe orĭ suntŭ însoţite de grindină grósă, apele esŭ din albii şi inundă câmpurile. In dilele trecute cădŭ grindină de mărimea alunelorŭ. In 28 Iuniu pe la 3 óre d. a. o vijeliă îngrozitóre se descărcă peste ţinutulŭ nostru, cu grindină désă şi ca alunele de mare, de credeai că se cufundă pămêntulŭ, durândŭ 20—30 de minute. La 30 de paşĭ nu se mai vedea nimicŭ. In însemnată parte a câmpului, grânele, săcarele, órdele şi cânepile suntŭ cu desăvârşire nimicite. Cucuruzele (păpuşoiulŭ) şi crumpenile (cartofii) suntŭ frânte şi culcate la pămêntŭ. Nu mai e nicĭ o speranţă de róde. Vijelia a fostŭ atâtŭ de tare, încâtŭ şurĭ de lemnŭ au fostŭ rĕsturnate, multe din cele de pétră descoperite în mare parte. Gardurile grădinilorŭ au fostŭ de-a rêndulŭ rupte şi culcate la pămêntŭ. Pomĭ secularĭ şi uriaşĭ, carĭ au umbritŭ şi nutritŭ douĕ, trei generaţiunĭ, au fostŭ unii scoşĭ din rădăcină, alţii frânţĭ. Pagubele suntŭ enorme şi desperarea cumplită.« — Agripa.

—0—

Din Marginea Târnavei amŭ primitŭ o corespondenţă, care ne denunţă fapte imorale şi başibuzucescĭ comise de preotulŭ cooperatorŭ P. M. din T. . . . . Atragemŭ atenţiunea Consistoriului spre a lua mĕsurĭ de îndreptare, ca sĕ nu fimŭ siliţĭ a da publicităţii acele fapte, după ce P. M. deja e datŭ şi pe mânile justiţiei.

—0—

La 24 Iuniu n. s'a descărcatŭ peste ţinutulŭ Făgăraşului o gróznică ruptură de norŭ. Apele au pricinuitŭ marĭ pagube satelorŭ, holdele şi livedile au fostŭ inundate, bivolĭ, viţei şi porcĭ s'au înecatŭ în mare numĕrŭ.

—0—

Duminecă în 16 Iuniu s'a celebratŭ în biserica din Rĕşinarĭ unŭ parastasŭ pentru sufletulŭ rĕposatului archiepiscopŭ şi metropolitŭ br. Andreiu de Şaguna. Publicŭ a asistatŭ în numĕrŭ fórte mare.

—0—

In Deşiu, casa advocatului Todor Farkas a fostŭ trăsnită la 25 Iuniu n., vasele de pe masa din bucătăriă au fostŭ sfărîmate, învĕţăcelulŭ de cismarŭ Octavisnŭ Coroşanŭ ce se afla în bucătăriă fiindŭ atinsŭ de trăsnetŭ a leşinatŭ, de aci pĕtrunse prin ferésträ în salonŭ unde se afla adunată o societate mai mare, oglinda şi soba au fostŭ sfărâmate şi unŭ domnŭ din societate atinsŭ, care încă îşĭ perdŭ consciinţa. Cei doi atinşĭ de trăsnetŭ şĭ-au venitŭ în fire, fără sĕ fi suferitŭ vre-unŭ altŭ rĕu.

—0—

Maghiaro-jidanii din Blaşiu avêndŭ o petrecere în pădurea Mişca în diua de 21 Iuniu, la propunerea unora de a fi învitaţĭ şi Românii mai alesŭ că li s'a permisŭ unŭ locŭ românescŭ de petrecere, patrioţii împintenaţĭ au rĕspunsŭ: »Mit kell nekünk olahok?« Şi fórte bine au făcutŭ. Românii trebue sĕ se înveţe minte odată, dacă nu vorŭ sĕ ajungă gunóiele Maghiaro-armeno-jidanilorŭ.

—0—

In Giertan (Birthelm) a fostŭ la 26 Iuniu n. o furtună cum n'au mai pomenitŭ locuitorii de acolo. A cădutŭ grindină până în mărimea oului de gâscă. Mai tóte holdele suntŭ cu desĕvârşire nimicite, totŭ aşa viile şi pomii. La biserică s'au spartŭ 59 de ochiurĭ de ferésträ.

—0—

In ministeriulŭ de rĕsboiu comunŭ se lucréză o ordinaţiune importantă pentru instituţiunea voluntariatului de unŭ anŭ. In viitorŭ vorŭ puté intra ca voluntarĭ pe unŭ anŭ şi elevii scólelorŭ industriale superióre, ai institutelorŭ economice şi scólelorŭ comerciale superióre.

—0—

Plóia torenţială, ce a cădutŭ în dilele acestea în tótă România, a fostŭ în unele părţĭ binefăcĕtóre, ér în altele a causatŭ marĭ stricăciunĭ recoltelorŭ şi căilorŭ de comunicaţiune.

—0—

Citimŭ în „Indépendance Belge:« »D. doctorŭ Brândză, membru alŭ academiei de sciinţe şi profesorŭ la Universitatea din Bucurescĭ, a fostŭ însărcinatŭ de guvernulŭ românŭ sĕ visiteze diferitele aşedăminte botanice ale Belgiei şi sĕ studieze organisaţia lorŭ, pentru a înfiinţa în capitala României unŭ aşedămêntŭ similarŭ. D. profesorŭ Morren a formulatŭ programulŭ generalŭ alŭ Institutului botanicŭ şi duoi architecţĭ belgianĭ suntŭ însărcinaţĭ cu facerea planurilorŭ: d. Bernimolin, din Liegĕ, pentru clădirĭ, şi d. L. Fuchs, din Bruxelles, pentru grădinĭ.«

—0—

»Rĕsboiului« i se anunţă din Bêrladŭ, că în diua de 14 Iuniu au plecatŭ şése familii israelite la America.

—0—

Acelaşĭ diarŭ scrie, că dilele acestea s'au protestatŭ poliţele: D-nei Paulŭ şi comp., I. Marinescu, Dimitrie Ionescu (cârciumarŭ,) G. M. Antonescu, Klempner şi comp., (patru poliţe,) Avram Eisenstein, M. Chr. Evangelidi, Anna Gănescu, Gr. Pazanŭ şi T. P. Pazanŭ, Eduard Kant şi Toma Nicolescu din Bucurescĭ, Tache Georgescu din Caracalŭ şi B. Rosenthal din Slatina.

—0—

»Luptătorulŭ« din Focşanĭ scrie, că în diua de 11 Iuniu tribunalulŭ de acolo a judecatŭ 14 procese de divorţŭ, tóte intentate de femei.

Din Rusia.

Este caracteristicŭ, că pre când în statele dise „liberale-constituţionale" povara sarcinilorŭ publice ce se impunŭ ţĕranului devine totŭ mai grea, în Rusia „despotică şi neculta" se introducŭ reforme spre uşurarea situaţiunei ţĕranului. Astfelŭ s'a desfiinţatŭ darea pe capŭ în totŭ imperiulŭ rusescŭ şi astfelŭ s'a delăturatŭ tóte urmele iobăgiei, ér ţĕrănimea care avé se ducă în spinare tóte greutăţile póte rĕsuflá mai liberŭ. Foile rusescĭ salută cu multă căldură şi bucuriă acéstă reformă.

O altă îmbunătăţire s'a făcutŭ prin modificarea sistemului de paşapórte, care stă în legătură cu desfiinţarea dărei pe capŭ. Până acum nicĭ unŭ ţĕranŭ, care nu şi-a plătitŭ tótă darea, nu căpĕtá paşaportŭ şi trebuia sĕ rĕmâie ca pironitŭ în satulŭ sĕu. De aici încolo înse ţĕranulŭ nu va mai fi împiedecatŭ de a-şĭ vedé de afacerile sale şi de a călĕtori. „Novoje Vremja" salută acéstă mĕsură a ministrului de finance şi dice că printr'însa visteria statului va fi ferită de-o perdere de vr'o 50 milióne ruble.

*

O fóiă polonă a lăţitŭ faima că Germania are de gândŭ a ocupa un port la litoralulŭ insulei Corea póte şi întréga insulă. „Norddeutsche allg. Ztg." declară, că nicĭodată n'a fostŭ vorbă în cercurile oficiale germane de-o asemenea ocupaţiune. „Novosti" ca fóiă polonă are unŭ interesŭ de a provoca încordări între Germania şi Rusia, de óre ce buna înţelegere actuală dintre aceste douĕ puterĭ nu convine nisuinţelorŭ polone.

Şcóla română din Şinca-vechiă.

Şinca-vechiă, 15 Iuniu 1885.

On. dle Redactorŭ! Este unŭ frumosŭ intervalŭ de când în colónele „Gazetei" nu s'a făcutŭ câte o dare de sémă despre causele acestei comune, înzestrată dela D-deu — nu fie imputată — cu zeloşĭ bărbaţĭ cârmuitorĭ. Duminecă în 14 Iuniu a. c. s'a ţinutŭ esamenulŭ cu elevii acestorŭ comune în presenţa R. D-nu Vicariu, a inteligenţei şi a mai multorŭ poporenĭ din aceeaşĭ comună.

Câtŭ pentru progresulŭ arătatŭ de elevii acelei şcóle, credŭ că nimenĭ nu va cuteza a se dechiara nemulţămitŭ. S'au putută audi rĕspunsurĭ sumarĭ şi precise, de unde se deduce, că acei învĕţătorĭ fără osebire îşĭ cunoscŭ chiemarea şi'şĭ pricepŭ metodulŭ în propunere. Şi totuşĭ şcóla acésta nu se va mai puté susţine cu sistemulŭ de trei învĕţătorĭ pe lângă salariele avute, pentru că faimosulŭ fondŭ şcolasticŭ, în urma prea vrednicei administrărĭ de cătră bărbaţii chemaţĭ din acea comună, astădĭ a scădutŭ, încâtŭ capitalulŭ nu mai produce suma intereselorŭ, ca sĕ asigureze salariele de până acĭ. — Primulŭ învĕţătorŭ are salariu de 340 fl.

alŭ doilea 200 fl. şi celŭ dela începĕtorĭ 80 fl. ceştĭ din urmă se dedeau jumĕtate din cassa bisericei şi jumĕtate din cassa comunală; va sĕ ḑică acì fondulŭ nu presta nimicŭ. De acì se vede, că chiarŭ dela începutŭ a fostŭ greşitŭ numĕrală proporţiunea acestorŭ lefi, unŭ prea mare saltŭ în onorariu cu 140 fl. faţă de alŭ doilea învĕţătorŭ deşì acesta este asemenea cualificatŭ şi are încă mai multă ocupaţiune.

După cum se dă cu socotéla fondulŭ nu mai promite decâtŭ 400 fl. şi cevaşĭ ca interese menite pentru lefile învĕţătorilorŭ. Cum se vorŭ rĕspunde pe viitorŭ salariele de 540 fl. de nu cumva se va ataca capitalulŭ, care dór s'arŭ fi şi atacatŭ, cum era vorba? Astfelŭ stândŭ lucrulŭ, se nasce întrebarea, ce ar fi de făcutŭ pe viitorŭ, ca totuşĭ sĕ se susţină actualitatea? A împovĕrá pe creştinĭ cu repartiţiune spre acoperirea deficitului de 140 fl. va fi cam greu pentru poporŭ şi desamăgitorŭ.

A reduce numĕrulŭ învĕţătorilorŭ, orĭ a li le scade lefile, nu convine nicĭ cu reputaţiunea lorŭ, ba nicĭ chiarŭ cu ambiţiunea unora dintre pretinşii conducĕtorĭ ai şcólei. Totŭ atâtea alternative, dintre carĭ orĭ una orĭ alta trebue sacrificată. Şi care sĕ fiă sacrificată?

Ca sĕ putemŭ rĕspunde trebue sĕ luămŭ lucrulŭ din punctŭ de vedere alŭ legei şcolastice, ce ni-o impune statulŭ faţă de şcolile rurale. Şi nu cum aŭ făcutŭ Şincanii, că s'au uitatŭ de odată în sóre, şi acum au orbitŭ. Dovadă istoriculŭ acelei şcóle acì relevatŭ. Numita lege stabilesce numĕrulŭ elevilorŭ pentru unŭ învĕţătorŭ şi în Şinca conform numĕrului elevilorŭ trebue sĕ fiă doi învĕţătorĭ. De altă parte legea şcolastică confesională determină minimulŭ de 200 fl. dreptŭ léfă de docente. Şi precum în alte comune se privescŭ de corĕspundătóre şcolile populare rădicate pe aceste base se înţelege cĕ cu învĕţătorĭ cualificaţĭ, pentru ce nu s'arŭ puté suferí şi în Şinca? şi totŭ cu progresulŭ susŭ arĕtatŭ. Apoĭ a feritŭ D-ḑeu ca pentru ochii ori-cuĭ din Şinca, acolo sĕ se creeze alte mijlóce, cu atâtŭ mai puţinŭ repartiţiunea pe bietulŭ poporŭ, altminterea supusŭ la destule imposite, sub carĭ te mirĭ că nu îmbrâncesce.

In modulŭ acesta s'ar puté satisface causei, ca totuşĭ sĕ se susţină sistemulŭ de 3 învĕţătorĭ. S'ar mai puté satisface şi prin reducere avênd numai doi învĕţătorĭ, în care casŭ ar mai rĕmâné şi ceva reservă la fondŭ. De ce ḑicŭ eu acésta, pentru că multe'sŭ celelalte indigenţe scolastice. Şi precum privatulŭ întocmai şi casele publice totdéuna recugetă şi la fondurĭ de reservă pentru timpurĭ mai grele, căcĭ nicĭdecum acele nu se vorŭ uşura în privinţa pecuniară.

Până acì am vorbitŭ numai despre posturile susţinute din fondulŭ şcolasticŭ: Sĕ admitem însĕ, că din vr'o causă séu altă biserica séu comuna séu amêndouĕ îşĭ vorŭ retrage subvenţiunea lorŭ de 40 fl. Atuncĭ ceea ce Dómne feresce n'aş dorì sĕ se întêmple, ar cădea şi postulŭ învĕţătorului-docente.

Vĕ rogŭ sĕ nu-mĭ luaţĭ în nume de rĕu aceste calcule de óre-ce numai critica situaţiune a remedielorŭ şcólei mi le impune. Cine nu s'ar bucura ca în tóte comunele nóstre sĕ putemŭ dispune de mijlóce, cu carĭ sĕ fundămŭ şcóle peste postulatele legei? Insĕ cu durere suntem avisaţĭ la trista sórte, care deocamdată ne impune numai defensiva pe terenulŭ şcolasticŭ ca şi pe celelalte, încâtŭ adecă sĕ ne apĕrăm şcolile, ca sĕ nu dămŭ prilegiu sĕ fie atacate şi nimicite.

Casă de păstrare şi împrumutŭ.

Reghinulŭ săsescŭ, 25 Iuniu.

Dete Dumneḑeu în fine de se urnì din locŭ şi inteligenţa de aci. In 18 Iuniu n., dupĕ ce 'şĭ-a ţinutŭ despărţĕmêntulŭ de aicĭ alŭ »Asociaţiunei Transilvane« adunarea sa, s'a întrunitŭ inteliginţa de aicĭ la o convorbire prealabilă în care a hotărîtŭ înfiinţarea unei case de împrumutŭ şi păstrare, fondată pe acţiunĭ à 50 fl., cu unŭ capitalŭ de 100,000 florinĭ v. a., menită pentru de-a împrumuta poporulŭ nostru şi de a'lŭ scóte din mânile jidovilorŭ cămătarĭ, carĭ au adusŭ poporulŭ la sapă de lemnŭ.

Cei mai mulţĭ au şi subscrisŭ sume însemnate, dintre carĭ 4 inşĭ câte 1000 fl. v. a., acei domnĭ suntŭ: Patriciu Barbu advocatŭ în Reghinulŭ săsescŭ, Reverendisimii domnĭ Basiliu Raţŭ prot. gr. cat. şi Galactionŭ Şagău prot. gr. or., Ioanŭ Şandorŭ parochŭ.

Facă-se fiecare Românŭ de aicĭ şi jurŭ membru alŭ acestei case de păstrare, dea dinarulŭ sĕu pentru unŭ scopŭ atâtŭ de sublimŭ şi măreţŭ cum e acesta, căcĭ mare va fi bucuria şi mângăiarea, când va vedea că fraţii sĕi, poporulŭ, care 'lŭ susţine, va fi scăpatŭ de miseria ce l'a copleşită aḑĭ.

Părăséscă acei puţinĭ, — de cumva ni suntŭ binevoitorĭ — dupăce a hotărîtŭ majoritatea înfiinţarea sus numitei case de păstrare, idea că acéstă casă ar fi superfluă şi nefolositóre, pentru că în Reghinŭ este o casă de păstrare săséscă, şi caute la aceea că precum Saşii ajută cu acea casă de păstrare poporulŭ săsescŭ, astfelŭ Românii vorŭ ajuta cu casa lorŭ poporulŭ românŭ, pentrucă scopulŭ ei este numai şi numai ajutorarea poporului românŭ.

Nu cugete d-lorŭ, că „casa de împrumutŭ şi păstrare« îşĭ va începe activitatea numai când va fi capitalulŭ de 100,000 în mânĭ, căcĭ activitatea ei se va începe atuncĭ când va fi capitalŭ de 20—30,000. Va face împrumuturĭ mai micĭ şi pre timpŭ mai scurtŭ, şi cu câtŭ va fi capitalulŭ mai mare cu atâtŭ suma împrumuturilorŭ şi timpulŭ solvirii împrumuturilorŭ vorŭ cresce.

In fine făcêndŭ unŭ apelŭ către on. publicŭ românŭ şi în speciă către inteliginţa română de aicĭ şi jurŭ, sĕ alerge în ajutorulŭ înfiinţării acestui institutŭ, dorescŭ nouei »Case de împrumutŭ şi păstrare«, unŭ succesŭ măreţŭ.

Camilŭ.

Opera literară a unui Românŭ în Institutulŭ Franciei.

Cetimŭ în „Voinţa Naţională«:

»In şédinţa dela 8 (20) Iuniu curentŭ a Academiei de şciinţe morale şi politice din Parisŭ, d. Nourrisson a presentatŭ învĕţatului corpŭ cunoscuta operă premiată a compatriorului nostru d. George Bengescu: „Voltaire, Bibliographie de ses ouevres.“ Cu acéstă ocasiune d. Nourrisson a ḑisŭ, că voindŭ cineva sĕ cunóscă pe Voltaire, douĕ instrumente îi suntŭ orĭ-cum neapĕratŭ trebuinciόse: pe de o parte ediţia operelorŭ sale de Beuchot, care este o basă minunată de studiu; ér pe de alta »Bibliografia voltairiană« a lui Quérard, pe care însuşĭ Quérard declară că a tras-o din arĕtările şi notele lui Beuchot. Tocmai acéstă »Bibliografiă voltairiană« s'a apucatŭ cu unŭ rarŭ talentŭ d. Bengescu s'o prelucreze pentru a o face mai precisă, mai complectă, mai bine orênduită. De altfelŭ, cu câtŭ cercetările înaintau, cu atâtŭ planulŭ s'a măritŭ, căcĭ noua »Bibliografiă voltairiană« nu se compune din mai puţinŭ de patru volume.

„D. Nourrisson a arĕtatŭ pe scurtŭ cum a fostŭ împărţită materia între aceste patru volume, apoi semnală câte-va scăpărĭ din vederĭ şi'şĭ sfârşi laudele cu aceste cuvinte: „D. Bengescu a pornitŭ pe o adevĕrată mare; suntemŭ convinşĭ că nu se póte ca sĕ nu ajungă fericitŭ la limanŭ«.

O conversaţiune umoristică.

Imprejururea, că guvernulŭ ungurescŭ permite importarea porcilorŭ sêrbescĭ, fie şi bolnavĭ, în Ungaria, ér porcii românescĭ, câtŭ de sănătoşĭ arŭ fi, suntŭ înapoiaţĭ peste graniţă — cum s'a întêmplatŭ deunăḑile — face pe „l'Indépendance Roumaine“ sĕ trateze acéata cestiune în forma unui dialogŭ între unŭ porcŭ sêrbescŭ şi unŭ porcŭ românescŭ pe câmpia Uugariei. Étă comica conversaţiune — după fóia francesă — între agreatulŭ şi desagreatulŭ guvernului ungurescŭ:

— »Eh! bună ḑiua, scumpe amice,“ ḑise porculŭ sêrbescŭ întêmpinândŭ pe camaradulŭ sĕu cu cea mai perfectă urbanitate, »unde mergĭ aşa tristŭ şi melancolicŭ?« — »Amŭ de ce sĕ fiu aşa,“ suspinà porculŭ românescŭ, »décă ai fi în loculŭ meu...« — »Ce ţi s'a întêmplatŭ?« ilŭ întrebà cu interesŭ celŭ dintêiu dintre vorbitorĭ. — »O odisseă întrégă şi încă una din cele mai de plânsŭ,“ rĕspunse celŭ d'alŭ doilea. „Inchipuesce-ţĭ că plecaserămŭ din România în numĕrŭ de douĕ séu trei mii, ca sĕ facemŭ o călĕtoriă de plăcere în Germania şi sĕ visitămŭ în trécĕtŭ incomparabila esposiţiune din Peşta...« — »Ei bine?« — »Ei bine, amŭ trecutŭ fruntaria cu tóte greutăţile lumii, deşi eramŭ provĕḑuţĭ cu paşapórte în regulă şi certificate autentice de bună viaţă şi moravurĭ. Ne bucuramŭ cu toţii de o perfectă sănĕtate, dar abia ajunşĭ la Steinbruck, s'a pretinsŭ că suntemŭ bolnavĭ şi ne trimite înapoi fără milă în ţéra nóstră. Nu suntemŭ destulŭ de plânsŭ? Nu vomŭ vedé marea esposiţiune.«

Porculŭ sêrbescŭ reflectà unŭ momentŭ, apoi luândŭ din nou vorba ḑise: — »Asta-i greşéla vóstră.« — „Cum! Greşéla nóstră?« strigà porculŭ românescŭ. — »Fără îndoială, ascultă-mĕ, te rogŭ: mĕ vedĭ cum suntŭ, eu amŭ părăsitŭ Serbia bolnavŭ şi aprópe mortŭ.« — »Şi ţi s'a permisŭ sĕ trecĭ fruntaria!“ — »Nu numai mi s'a permisŭ,« urmà cu vorba camaradulŭ sêrbescŭ, »dar încă mi s'au făcutŭ onorurile ce se datoréză rangului nostru. La intrarea mea în ţéră, Maghiarii au arboratŭ tóte stégurile lorŭ, musica militară a întonatŭ imnulŭ naţionalŭ, unŭ regimentŭ întregŭ forma spalierŭ în trecerea mea, pe când tunurile fortăreţii mĕ salutau cu o salvă de 101 împuşcăturĭ.« — »E cu putinţă!« strigà nenorocitulŭ espulsatŭ. — „Dar asta nu e totŭ,« continuà oratorulŭ, »eramŭ bolnavŭ cum ţi-amŭ spusŭ, ce credĭ că mi s'a facutŭ?« — »Te va fi trimisŭ de sigurŭ în vre-unŭ lăzăretŭ.« — »Ce vorbescĭ! Intr'unŭ lăzăretŭ! M'a espedatŭ simplu la d. Tisza.“ — »La d. Tisza!« — »Da, la d. Tisza. Şi acestŭ bravŭ omŭ mi-a datŭ celŭ mai bunŭ apartamentŭ alŭ sĕu, m'a pusŭ sĕ mĕ culcŭ în patulŭ sĕu, a chematŭ la patu-mĭ pe cei mai bunĭ medicĭ din Budapeşta. Amŭ fostŭ îngrijitŭ, feritŭ, giugiulitŭ; cele mai frumóse dame din capitală îşĭ disputau onórea de a mĕ îngriji.... şi étă m'am făcutŭ sănĕtosŭ.«

La rêndulŭ sĕu porculŭ românescŭ tăcu câteva momente, şi după ce sfêrşì cu tristele sale reflecsiunĭ ḑise: — »Dar în fine, cărei împrejurărĭ atribuescĭ acestă nedreptate? Tu eştĭ bolnavŭ şi eştĭ primitŭ cu braţele deschise; eu suntŭ sănĕtosŭ şi mĕ isgonesce. De ce acéstă parţialitate?“ — »De ce?« rĕspunse porculŭ sêrbescŭ, „ţi-o voiu spune: fiind-că ţéra, care mi-a datŭ viéţă, este amică devotată a Maghiarilorŭ, pe când aceea care te-a nĕscutŭ este inimiculŭ lorŭ neîmpĕcatŭ.“

DIVERSE.

Colórea ochilorŭ. — Statistica, acéstă sciinţă care nu negligéză nimicŭ, ne spune că ochii albaştri se găsescŭ mai desŭ la bărbaţĭ decâtŭ la femei. D. de Candolle, care a făcutŭ din acéstă cestiă obiectulŭ unui studiu specialŭ, împarte ochii omenescĭ în albaştri şi negri, şi a observatŭ nisce fapte curióse din punctulŭ de vedere alŭ eredităţiĭ. Din o sută de persóne suntŭ opt-ḑecĭ, carĭ au colórea ochilorŭ întocmai cu aceea a tatălui şi mamei lorŭ. Aceia carĭ se deosibescŭ prin colóre de tatălŭ şi de mama lorŭ se apropiă de aceea a bunicului şi a bunicei. Când indiviḑii se nascŭ din părinţĭ carĭ au ochĭ de colóre deosebită, ei moştenescŭ celŭ mai multŭ colórea négră decât colórea albastră; de unde resultă că proporţia ochilorŭ negri cresce din generaţiă în generaţiă. Acestŭ faptŭ se acordă cu resultatele statisticei relative la coloraţia pĕrului. In mai tótă Europa, chiarŭ în ţĕrile nordice, pĕrulŭ tinde a deveni închisŭ; numĕrulŭ blondilorŭ descreşce, acela alŭ ócheşilorŭ se măreşce. D. de Candelle admite, că contrastulŭ colorilorŭ constitue o atracţiă, care reese din statistica căsătoriilorŭ: femeile cu ochii negri dau precădere bărbaţilorŭ cu ochĭ albaştri séu căprui; femeile cu ochĭ albaştri séu căprui preferă bărbaţĭ cu ochii negri.

***

Unŭ profesorŭ puţinŭ delicatŭ. — O familiă onorabilă din Heidelberg era fórte multŭ mişcată de scrisorile anonime şi insultătóre, adresate când unuia când altuia din membrii sĕi, şi care tindéu în particularŭ a turbura liniştea celorŭ doi tinerĭ căsătoriţĭ. Tóte cercetările făcute pentru a descoperi pe autorulŭ acestorŭ manopere nu isbutiseră, când o întêmplare neaşteptată făcu sĕ se descopere acestŭ misterŭ. Unŭ comisionarŭ aduse una din aceste scrisorĭ; pare că celŭ ce o trămisese se înşelase, şi că în locŭ d'a o trămite la poştă, a încredinţat'o unei a treia persóne. După aceea se vĕḑu venindŭ îndată, cine? unŭ profesorŭ dela Universitatea din Heidelberg, doctorulŭ Laur, care, aflându-se prada celei mai vii emoţiunĭ, rugà familia insultată sĕ nu 'lŭ pérdă. I se rĕspunse că are sĕ fie ertatŭ cu condiţiune, ca profesorulŭ sĕ dea 20,000 mărcĭ pentru sĕracĭ şi sĕ părăséscă oraşulŭ. Profesorulŭ se şi esecutà îndată, părăsindŭ în acelaşĭ timpŭ oraşulŭ universitarŭ, unde tótă lumea vorbesce de acestŭ faptŭ.

***

O povaţă. — Cetimŭ în „România“: In lipsă de ghiaţă se póte obţiné unŭ frigŭ îndestulitorŭ, cu următórea amestecătură refrigerantă: Se pune într'unŭ vasŭ aprópe unŭ chilogramŭ de muriatŭ de varŭ cu 5 séu 6 litre de apă peste carĭ se tórnă o mică cantitate de acid azoticŭ séu apă tare. In câte-va minute, acéstă amestecătură produce unŭ frigŭ fórte simţitorŭ. E destulŭ a pune în acéstă amestecătură bĕuturile ce cineva voeşce a le rĕci şi va fi pe deplinŭ satisfăcutŭ. Când cineva are necesitate de o mică cantitate de liquidŭ refrigerantŭ, se póte obţiné aceleaşĭ resultate adăogândŭ în apa în care se află pusŭ vasulŭ spre răcire, o amestecare în părţĭ egale de azotatŭ de amoniacŭ şi de carbonatŭ de sodă.

BIBLIOGRAFIA.

Cursŭ de limba maghiară pentru scólele gimnasiale, reale inferióre, pedagogiă şi pentru privaţĭ, prelucrată după Töpler, metoda lui Ahn, de Paulŭ Budiu, profesorŭ gimnasialŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ broşatŭ 80 cr., legatŭ 1 fl. Braşovŭ, editura lui H. Zeidner, 1885.—Acestŭ cursŭ e de recomandatŭ din tóte punctele de vedere, e lucratŭ cu o deosebită îngrijire, cu ortografia academiei, regulele esplicate într'unŭ stilŭ câtŭ se póte de uşorŭ, întocmirea cursului peste totŭ e din cele mai practice, aşa că pe nesimţite orĭcine póte învĕţa limba maghiară fără a întêmpina vre-o greutate.

Beiŭ, Vodă, Domnŭ, romanŭ istoricŭ de Teochar Alexi, cu ilustraţiunĭ originale. Au eşitŭ de sub tiparŭ broşurile duple 29—30, 31—32 cu câte o ilustraţiune. Preţulŭ unei broşurĭ duple 1 leu séu 40 cr. Tipografia Alexi, Braşovŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 30 Iuniu st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4% . . .	99.20
Rentă de hârtiă 5% . .	92.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	98.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	123.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.75
Bonurĭ rurale ungare . .	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C1.75
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale transilvane	101.25
Bonurĭ croato-slavone . .	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	— —
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119 70
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	119.40
Renta de hărtiă austriacă	82.55
Renta de arg. austr. . .	83.25
Renta de aurŭ austr. . .	108 20
Losurile din 1860 . . .	139 —
Acțiunile băncei austro-ungare	857.—
Act. băncei de creditŭ ung.	284.25
Act. băncei de creditŭ austr.	204.
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.88
Napoleon-d'orĭ	9.85½
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	61.95
Londra 10 Livres sterlinge	124.20

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 17 Iuniu st. v. 1885.

	Cump.	vĕnd.
Renta română (5%). . . .	89	90
Renta rom. amort. (5%) . .	93¾	93¼
» convert. (6%) . .	88½	89½
Împr. oraș. Buc. (20 fr.) . .	30	32
Credit fonc. rural (7%) . .	104	105
» „ „ (5%) . .	88	89
» » urban (7%) . .	102	103
» » » (6%) . .	93	94
» » » (5%) . .	86	86½
Banca națională a României	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
« » » Națională	—	—
Aurŭ	10	10½
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.05

Cursulu pieței Brașovŭ

din 1 Iuliu st. v. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.90	Vĕnd.	8.94
Argint românesc	»	8.80	»	8.85
Napoleon-d'orĭ	»	9.84	»	9.86
Lire turcescĭ	»	11.15	»	11.20
Imperialĭ	»	9.94	»	9.97
Galbenĭ	»	5.80	»	5.84
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	124.50	„	125.50
Discontulŭ » . . .		7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5·00	7.45	—
Predealŭ (	—	9.45	12.50	—
(	—	9.47	1.09	—
Timișŭ	—	10.11	1.40	—
Brașovŭ (	—	10.44	2.27	—
(	6.22	10,51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Hașfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighișóra (	10.29	1.30	8.01	—
(	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediașŭ	11.54	2.25	9.45	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blașiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiușŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vințulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clușiu (	5.56	5.58	12.59	—
(	6.08	6.08	—	8.00
Nedeșdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirișŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12.17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velințe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	9.13	—	4.05
(	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena (	6.35	2.45	10.50	—
(	3.00	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriș	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeșdu	—	—	4.33	6.24	—
Clușiu (	—	10.01	5.05	6.43	—
(	12.05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiris	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	11.43	—	9.31	—
(	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vințulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiușŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blașŭ	6.02	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copșa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediașŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigișóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Hașfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5.30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.37
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Brașovŭ (	—	5.20	—	7.14	1.09
(	—	5.30	—	—	1.50
Timișŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ (	—	6.32	—	—	3.23
(	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vințulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Șibotŭ	12.52	—	5.19
Orăștia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborșin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulișŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovațŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4.53
(	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok (	11.02	3.44	11.40
(	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3.37	7 53	5.25
Glogovațŭ	4.13	—	6 19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulișŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborșin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăștiă	10 10	—	12.24
Șibotŭ	10.43	—	12.53
Vințulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiușŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timișóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7.05	12.27	3.00
Hațegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Banița	10.11	3.35	6.07
Petroșenĭ	10.43	4.04	6.39

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7 40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3.10	7.40

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroșenĭ	6.49	9.33	5.28
Banița	7.27	10.14	6.06
Crivadia	8.06	10.54	6.45
Pui	8.50	11.37	7.25
Hațegŭ	9.31	12.17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.